

25 APR. 2002

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Číslo: 958/2002

1541

Návrh

skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

na vydanie

zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe

Predkladajú:

Stanislav	Škoda	v. r.
Erzsébet	Dolník	v. r.
František	Šebej	v. r.
Peter	Osuský	v. r.

Návrh na uznesenie:

Národná rada Slovenskej republiky
schvaľuje
návrh skupiny poslancov Národnej rady
Slovenskej republiky na vydanie zákona,
ktorým sa dopĺňa zákon č. 313/2001 Z. z.
o verejnej službe

Bratislava apríl 2002

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Návrh
Z á k o n
zo .....

ktorým sa dopĺňa zákon č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone :

Zákon č. 313/2001 Z. z. v znení novely č. 166 z 20. marca 2002 o verejnej službe sa dopĺňa takto:

Čl. I

1. V § 19 sa za doterajší odsek 23 vkladá nový odsek 24, ktorý znie:

„(24) Zamestnávateľ určí tarifný plat podľa osobitnej stupnice platových taríf pre pedagogických zamestnancov uvedenej v prílohe č.7:

a.) odborným zamestnancom poradenských zariadení uvedených v zákone č.279/1993 Z. z. v § 10 ods.2 o školských zariadeniach v § 10 ods.2 Zariadenia výchovnej prevencie (§ 11 Centrum výchovnej a psychologickéj prevencie; § 12 Liečebno-výchovné sanatórium a v § 13 Diagnostické centrum); v § 14 ods. 4 Zariadenia náhradnej výchovy (§ 16 Reedukačný detský domov a v § 17 Reedukačný domov pre mládež), v § 20 ods. 2 Poradenské zariadenia (§ 21 Pedagogicko - psychologická poradňa; § 23 Špeciálnopedagogická poradňa a v § 24 Detské integračné centrum)^{29f}.

b.) zamestnancom uvedených v § 7 Školský psychológ a v § 8 Školský špeciálny pedagóg vyhlášky č. 43/1996 Z. z. Ministerstva školstva Slovenskej republiky z 26. januára 1996 o podrobnostiach o výchovnom poradenstve a o poradenských zariadeniach^{29g}

Odborný zamestnanec na účely tohto zákona je pracovník, ktorý prichádza pri svojej práci do priameho styku s klientom (dieťaťom, mladistvým), jeho rodičmi, zákonnými zástupcami, učiteľmi alebo vychovávateľmi. (Psychológ, pedagóg, sociálna pracovníčka, a pod.)“.

Poznámka pod čiarou znie :

29f) Zákon č. 279/1993 Národnej rady Slovenskej republiky z 21. októbra 1993 o Školských zariadeniach v znení neskorších predpisov

29g) Vyhláška č. 43/1996 Z.z. Ministerstva školstva Slovenskej republiky z 26. januára 1996 o podrobnostiach o výchovnom poradenstve a o poradenských zariadeniach v znení neskorších predpisov

Čl. II

§ 59

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2003.

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Zákon č. 313/2001 o verejnej službe rieši pracovné vzťahy zamestnancov pri vykonávaní verejnej služby a ich odmeňovanie. V zmysle ustanovenia § 19 ods. 1, 9 a 10 sú pevné sumy platových taríf upravené v základnej stupnici platových taríf a v osobitných stupniciach platových taríf uvedených v prílohe č. 4 a č. 7. Zákon však ďalej ustanovuje iný právny režim v odmeňovaní pre zamestnancov zamestnávateľa uvedeného v § 1 písm. g) a h). V poslednej novele č.166/2002 zo dňa 29. marca 2002 sa v odseku 23 takýto iný právny režim v odmeňovaní priznáva aj zamestnancom, ktorí vykonávajú odborné činnosti v oblasti tvorby, šírenia, uchovávaní a sprístupňovania kultúrnych hodnôt, teda pre zamestnancov v oblasti kultúry.

Takto ustanovené diferencované odmeňovanie medzi zamestnancami vo verejnej službe však utvára priestor na diskrimináciu v odmeňovaní zamestnancov v porovnateľných pracovných profesiách a v pracovných činnostiach.

Proces diferenciacie v odmeňovaní prostredníctvom osobitných (zvýšených) stupníc platových taríf sa začal v roku 1996, keď bola ustanovená osobitná stupnica platových taríf pre zdravotníckych zamestnancov. Následne k takémuto kroku pristúpila vláda SR v roku 1997 vo vzťahu k riešeniu spoločenského postavenia pedagogických zamestnancov (ďalšia osobitná - zvýšená stupnica platových taríf - tento krok sa netýkal zamestnancov poradenských a preventívnych zariadení - tí sú stále považovaní za nepedagogických pracovníkov). Vzhľadom na to, že zamestnanci poradenských a preventívnych zariadení úzko spolupracujú so školou pri riešení problémov v školách (primárna prevencia drogových závislostí, prevencia pred sociálnou patológiou, pomoc pri riešení problémov detí a mládeže s poruchami správania, pomoc deťom so špeciálno-vzdelávacími potrebami, pomoc deťom zo znevýhodneného sociálneho prostredia) ale aj v iných oblastiach (starostlivosť o deti mimoriadne nadané, talentované, deti s problémami v osobnostnom, vzdelávacom, profesijnom i sociálnom vývine) pociťujú svoje platové zaradenie podľa základnej stupnice platových taríf uvedenej v Prílohe č.3 zákona č.313/2001 ako diskrimináciu.

Na diskriminačné postavenie týchto zamestnancov sme upozorňovali v rámci v rámci činnosti Expertnej skupiny pre Psychologické a výchovné poradenstvo a prevenciu 11/ES od jej prvého zasadnutia dňa 14.2.2000 až do posledného zasadania Metodického rady pre psychologické výchovné poradenstvo a prevenciu na Ministerstve školstva dňa 20.12.2002.

V záverečnej podobe projektu Milénium sa poradenské a preventívne zariadenia spomínajú na viacerých miestach, z čoho vidno, že v ďalšej perspektíve školstva sa s týmito zariadeniami počíta.

V Národnom programe výchovy a vzdelávania je spomínaná požiadavka zrovnocnenia a odstránenia diskriminácie priamo uvedená v bode 4.8 na str. 18 v tejto podobe:

- zrovnocniť hodnotenie všetkých pedagogických a odborných pracovníkov rezortu (finančné úpravy, dovolenky, služobné postupy a pod.). Zrovnocniť finančne a sociálne vychovávateľov a učiteľky materských škôl s ostatnými učiteľmi. Oceňovanie ostatných odborných pracovníkov (napr. psychológov, informatikov atď.) dostať na úroveň oceňovania v iných rezortoch, zvýšiť finančné ohodnotenie pracovníkov v poradenských službách, podporných činnostiach.

Do súčasného diskriminovaného postavenia sa na základe zákona dostávajú zamestnanci, ktorí vykonávajú odborné činnosti v úzkej spolupráci s pedagógmi v školách i s rodičmi v rodinách a poskytujú tak výraznú pomoc školám i rodinám pri výchove i výuke, pri riešení problémov i prevencii i pri integrácii postihnutých detí do spoločnosti. Z celospoločenského významu majú zamestnanci poradenských i preventívnych zariadení nezastupiteľný a jedinečný

podiel na utváraní zdravého osobnostného vývinu a formovaní mravného a hodnotového systému osobnosti mladej generácie. Ich tvorivá, vedecko-výskumná a výchovno-vzdelávacia činnosť, vyžaduje mimoriadne nároky na mieru zložitosti práce, zodpovednosť, psychickú i fyzickú záťaž a kvalifikačné predpoklady je porovnateľná s výkonmi odborných činností iných zamestnancov, ktoré však zákon upravuje osobitnými platovými stupnicami (napr. učiteľov). Takéto diferencované odmeňovanie neutvára motivačný aspekt pre túto skupinu zamestnancov, ktorí ovplyvňujú intelektuálnu, emocionálnu a morálnu úroveň občanov.

Nedocenenie zamestnancov v oblasti poradenstva a prevencie má za následok neúnosný stav personálneho obsadenia inštitúcií, odchod kvalifikovaných odborníkov do iných profesií mnohokrát neadekvátnych dosiahnutému vzdelaniu, čím dochádza k poklesu profesionálnej úrovne práce a najmä strate kontinuity odborných výkonov.

Paradoxné je, že práve na zaradenie pracovníkov v školstve sa odvolávali aj pracovníci kultúry v dôvodovej správe spomínanej novele, ktorá bola schválená.

Navrhovaná úprava sa bude týkať cca 702 odborných zamestnancov Pedagogicko - psychologických poradní a Centier výchovnej a psychologickéj prevencie (221 pedagógov; 368 psychológov a 117 sociálnych pracovníčok pričom väčšina z nich sú ženy (186 pedagogičiek, 332 psychologičiek a 107 sociálnych pracovníčok). (Údaje sú zo spracovania výkazov MŠ-SR 22-01 a MŠ-SR 23-01 o Pedagogicko - psychologických poradniach a Centrách výchovnej a psychologickéj prevencie za rok 2001 - poskytnuté Ústavom informácií a prognóz v školstve).

Dalej ide o psychológov (51) a špeciálnych pedagógov (56) v detských integračných centrách a špeciálno-pedagogických poradniach, školských psychológov a špeciálnych pedagógov na MŠ, (15), ZŠ (156) a SŠ (44), v diagnostických ústavoch, reedukačných detských domovoch a liečebno-výchovných sanatóriách (8), čo je spolu 1.032 odborných zamestnancov rezortu Ministerstva školstva Slovenskej republiky, s následným finančným vplyvom na štátny rozpočet k 1.1. 2003.

Navrhované riešenie je plne s Ústavou Slovenskej republiky, smernicami EÚ a s inými zákonmi a medzinárodnými zmluvami.

Osobitná časť

V § 19 nový odsek 24 navrhuje, aby zamestnávateľ mohol určiť tarifný plat podľa osobitnej stupnice platových taríf ustanovenej v prílohe č. 7 odborným zamestnancom

centier výchovnej a psychologickéj prevencie, ktorí:

v úzkej spolupráci s rodinou a prirodzeným sociálnym prostredím poskytujú špecifickú sociálnu, psychologickú a liečebno - výchovnú starostlivosť deťom ohrozeným sociálno-patologickými javmi, spravidla ambulantnou formou, zúčastňujú sa na terénnej sociálnej práci a podieľajú sa na výchovnom dohľade nad ohrozenými deťmi vrátane detí, u ktorých bola prerušená alebo zrušená nariadená ústavná výchova, pri poskytovaní pomoci spolupracujú so zainteresovanými inštitúciami a združeniami občanov, zabezpečujú tiež nepretržitú službu prvej pomoci deťom a rodinám v krízových životných situáciách, ktorá môže byť spojená s krátkodobým ubytovaním.

liečebno - výchovných sanatórií, ktorí:

poskytujú psychologickú, psychoterapeutickú a výchovnú starostlivosť deťom s narušeným psychosociálnym vývinom, u ktorých ambulantná starostlivosť nevedla k náprave.

diagnostických centier, ktorí:

poskytujú psychologickú, psychoterapeutickú, výchovnú a zdravotnú starostlivosť deťom, o umiestnení ktorých rozhodol príslušný orgán štátnej správy alebo o to požiadal zákonný zástupca.

reedukačných detských domovov, ktorí:

sa venujú výchove sociálne a mravne narušených detí, u ktorých boli zistené také závažné nedostatky v sociálnej prispôsobivosti, v osobnostných vlastnostiach a charakterovom vývine, že ich výchova sa nedá zvládnuť v iných zariadeniach.

reedukačných domovov pre mládež, ktorí:

ktorí sa okrem výchovy sociálne a mravne narušenej mládeže u ktorej sú závažné nedostatky v sociálnej prispôsobivosti, v osobnostných vlastnostiach a charakterovom vývine, a ktorých výchova sa nedá zvládnuť v iných zariadeniach venujú aj príprave pre budúce povolanie

pedagogicko - psychologických poradní ktorí:

uskutočňujú psychologické vyšetrenia a pedagogickú diagnostiku, zisťujú príčiny problémov v osobnostnom, vzdelávacom, sociálnom a profesijnom vývine detí, pomáhajú osobnostnému a sociálnemu vývinu detí, zúčastňujú sa na riešení výchovných a vzdelávacích problémov, zabezpečujú v rámci svojej pôsobnosti reedukačnú a psychoterapeutickú odbornú starostlivosť, poskytujú konzultácie deťom, ich zákonným zástupcom a pedagógom, vypracúvajú pre zákonných zástupcov a s ich písomným súhlasom pre školy, orgány štátnej správy v školstve a pre zariadenia starostlivosti o deti v pôsobnosti iných orgánov štátnej správy informácie o psychologickom vyšetrení a podklady pre návrhy na rozhodovanie o zaradení alebo o preradení detí do špeciálnych škôl, vypracúvajú stanoviská a predkladajú príslušným orgánom návrhy na zlepšenie psychického a sociálneho vývinu detí, podieľajú sa na spracúvaní profesijných a štúdiijných informácií a spolu s informáciami o trhu práce ich poskytujú žiakom, ich zákonným zástupcom a výchovným poradcom, poskytujú odbornú a metodickú pomoc výchovným poradcom a školským psychologom; na požiadanie aj školským špeciálnym pedagógom a iným orgánom.

špeciálnopedagogických poradní, ktorí:

sa podieľajú na výchove a vzdelávaní zdravotne postihnutých detí, zabezpečujú aktívnu účasť ich rodín a poskytujú rehabilitačné a terapeutické služby, zabezpečujú komplexný diagnostický proces a na základe získaných poznatkov vypracúvajú návrh na primeraný spôsob výchovy a vzdelávania zdravotne postihnutých detí, sledujú a vyhodnocujú vhodnosť zaškolenia a školský vývin zdravotne postihnutých detí, spolupracujú s pedagógmi škôl a školských zariadení najmä pri individuálnych formách výchovy a vzdelávania zdravotne postihnutých detí, vykonávajú poradenskú činnosť pre zdravotne postihnuté deti v otázkach formovania partnerských vzťahov, výchovy k manželstvu a rodičovstvu, pripravujú pre príslušné orgány podklady na rozhodovanie o zaradení alebo o preradení detí do materských škôl a základných škôl alebo do špeciálnych škôl, poskytujú odbornú pomoc pedagógom, školským psychologom, výchovným poradcom a príslušným orgánom, podieľajú sa na tvorbe a overovaní nových špeciálnopedagogických metód a postupov a vypracúvajú metodické materiály.

detských integračných centier, ktorí:

zabezpečujú starostlivosť o zdravotne postihnuté deti najmä v rannom a predškolskom veku, poskytujú všestrannú podporu rodinám s postihnutými deťmi tak, aby nedochádzalo k narušeniu ich psychosociálneho vývinu, v spolupráci so zdravotníckymi zariadeniami a orgánmi sociálneho

zabezpečenia poskytujú diagnostickú, rehabilitačnú, psychologickú, psychoterapeutickú a špeciálnopedagogickú starostlivosť zdravotne postihnutým deťom, ako aj poradenskú službu ich rodinám formou dennej starostlivosti v predškolskom zariadení, formou krátkodobých pobytov, ambulantnej starostlivosti a návštev v prostredí, v ktorom dieťa žije.

školským psychologom, ktorí:

poznávajú osobnosť žiaka z hľadiska osobnostného, poznávacieho, emocionálneho a sociálneho vývinu; osobitnú pozornosť venujú žiakom s problémami v učení, žiakom s poruchami správania, tým, ktorí sa nachádzajú v krízových životných situáciách, nadaným a talentovaným žiakom, navrhujú výchovné a vzdelávacie prístupy a zúčastňujú sa na ich plnení, podieľajú sa na profesijnej orientácii a poradenstve pre voľbu povolania, na výchove k partnerstvu a rodičovstvu a na rozvoji osobnosti a medziludských vzťahov, poskytujú zákonným zástupcom konzultácie a informácie a spolupracujú s nimi pri výchove a vzdelávaní žiakov a pri voľbe ich povolania, poskytujú poradenské služby pedagógom v oblasti duševného vývinu žiakov a spolupracujú s nimi pri ich profesijnom a osobnostnom rozvoji, navrhujú formy a metódy prekonávania psychickej záťaže vyplývajúce z pedagogického procesu, podieľajú sa na výbere žiakov do rôznych foriem špecializovaného vzdelávania a na ich zaradovaní a preradovaní do špeciálnych škôl a predkladajú návrhy na skvalitňovanie výchovno - vzdelávacej práce školy.

školským špeciálnym pedagógom, ktorí:

sa podieľajú na vypracúvaní individuálneho plánu vzdelávania dieťaťa a na jeho výchove a vzdelávaní, poskytujú individuálne špeciálnopedagogické, terapeutické a rehabilitačné služby, poskytujú zákonným zástupcom konzultačné a poradenské služby a v nadväznosti na individuálny plán vzdelávania dieťaťa plnia jeho čiastkové ciele v rodine.

Doložka zlučiteľnosti

návrhu zákona s právom Európskej únie

1. Navrhovateľ zákona: skupina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky
2. Názov návrhu zákona: Zákon, ktorým sa dopĺňa zákon č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe
3. V práve Európskej únie je problematika návrhu zákona upravená v týchto smerniciach:
  - a) Smernica Rady 75/117/EHS z 10. februára 1975 o aproximácii zákonov členských štátov týkajúcich sa uplatňovania zásady rovnakej odmeny pre mužov a ženy
  - b) Smernica Rady 76/207/EHS z 9. februára 1976 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami pokiaľ ide o prístup k zamestnaniu, odbornej príprave a postupu v zamestnaní a o pracovné podmienky
  - c) Smernica Rady 77/187/EHS zo 14. februára 1977 o zblížovaní zákonov členských štátov, ktoré sa týkajú ochrany práv zamestnancov v prípadoch prevodov organizácií, podnikov alebo častí organizácií alebo podnikov (v znení smernice Rady 98/50/ES z 29. júna 1998)
  - d) Smernica Rady 91/533/EHS zo 14. októbra 1991 o povinnosti zamestnávateľa informovať zamestnancov o podmienkach aplikovateľných na zmluvu alebo zamestnanecký vzťah
  - e) Smernica Rady 93/104/ES z 23. novembra 1993 o určitých aspektoch organizácie pracovného času
4. Zákon svojou problematikou
  - a) patrí medzi prioritné oblasti aproximácie práva uvedené v článku 70 Európskej dohody o pridružení v oblasti ochrany zamestnancov na pracovisku
  - b) patrí medzi priority uvedené v Príprave asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu Európskej únie (Biela kniha) v sekcii 4 Sociálne záležitosti, oblasť I. Rovnosť príležitostí pre mužov a ženy a oblasť IV. Pracovné zákonodarstvo a pracovné podmienky.
5. Stupeň kompatibility je "úplný" s právnymi normami.

MINISTERSTVO FINANCIÍ SR
Odbor štátneho rozpočtu

Bratislava 22.4.2002

Národná rada
Slovenskej republiky

VEC: Stanovisko odboru štátneho rozpočtu k rozpočtovým dôsledkom návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 313/2001 Z.z. o verejnej službe

V dôvodovej správe predloženého návrhu sa kvantifikácia rozpočtových dôsledkov obmedzuje na konštatovanie "následného finančného vplyvu na štátny rozpočet k 1.1.2003". Odbor štátneho rozpočtu berie na vedomie dodatočnú informáciu predkladateľa, že účinnosť novely zákona sa navrhuje od 1.1.2003 (v § 59 sa uvádza účinnosť k 1. máju 2002).

Odbor štátneho rozpočtu konštatuje, že ide o ďalší nesystémový prvok, ktorý sa navrhuje vniesť do odmeňovania zamestnancov rozpočtovej a príspevkovej sféry. Týmito zmenami sa vždy rieši len určitá - vyňatá skupina zamestnancov, ktorá sa neposudzuje komplexne v rámci jednotného posudzovania vykonávaných činností zamestnancami verejnej služby. Predložený návrh by sa mal dotýkať cca 1000 zamestnancov, pričom jeho dopad v predloženom návrhu nie je vykvantifikovaný (možno však zhruba odhadnúť jeho výšku - cca 30 mil. Sk). V tejto súvislosti je potrebné upozorniť, že aj posledne prijaté poslanecké zmeny, na ktoré sa odvoláva predkladateľ v dôvodovej správe, sú finančne nezabezpečené.

Odbor štátneho rozpočtu sa v tejto etape pripomienkovania nevyjadruje k legislatívnej stránke predloženého návrhu.

Ing. Miloš Nosál, CSc.
riaditeľ odboru štátneho rozpočtu